

อักษรไทในอินเดีย: การดัดแปลงอักษรและ อักษรวิธีเพื่อใช้เขียนภาษาบาลี

ลลิตชัย พันชน

ศิริสาร เหมือนโพธิ์ทอง

รับบทความ: 10 มีนาคม 2563

แก้ไขบทความ: 30 กรกฎาคม 2563

ตอบรับ: 30 กรกฎาคม 2563

ออนไลน์: 25 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งนำเสนอลักษณะการดัดแปลงอักษรของคนไทในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดียเพื่อใช้เขียนภาษาบาลี เนื่องจากแต่เดิมจำนวนอักษรและเสียงพยัญชนะของคนไทกลุ่มนี้มีเพียง 17–19 ตัวซึ่งไม่เพียงพอต่อการเขียนคำภาษาบาลีที่มีเสียงพยัญชนะ 33 เสียง เมื่อกลุ่มคนไทดังกล่าวได้รับอิทธิพลภาษาบาลี จึงทำให้มีการปรับปรุงอักษรของตนเพื่อให้เพียงพอต่อใช้บันทึกงานเขียนทางด้านพระพุทธศาสนา ไม่เพียงเท่านี้ มุลินธิสัชฌายะได้จัดทำพระไตรปิฎกอักษรไทอาหม ไทพ่าเก และไทคำตี้ขึ้นมา เพื่อต้องการเผยแพร่คำสอนทางพระพุทธศาสนา จึงได้ดัดแปลงอักษรและอักษรวิธีของกลุ่มไทให้สามารถเขียนภาษาบาลีได้ง่ายขึ้น โดยการเพิ่มพยัญชนะวรรคบาลี สดมภ์ที่ 3 (ga, ja, da, ba) และสดมภ์ที่ 4 (gha, jha, dha, bha) รวมทั้งพยัญชนะวรรค ฎ (ta, tha, ḍa, dha, na) เพื่อเพิ่มจำนวนเสียงให้ครบตามภาษาบาลี นอกจากนี้ยังได้ปรับอักษรวิธี โดยใช้เครื่องหมาย “ไม้แพด” กำกับพยัญชนะสะกดและพยัญชนะควบกล้ำ อย่างไรก็ตามอักษรวิธีดังกล่าวอาจทำให้เกิดความสับสนด้านการอ่าน ดังนั้นผู้เขียนจึงเสนอการปรับ

ปัญหณะควบล้ำเปลี่ยนเป็นปัญหณะตัวเชิงแบบที่คนไทดั้งเดิมคุ้นเคย ส่วน “ไม่แพ้ด” ก็ใช้กำกับปัญหณะสะกดตามเดิมเพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

คำสำคัญ อักษรวิธี ไทในอินเดีย การดัดแปลง ภาษาบาลี

The Tai Alphabet in India: An Alphabetic and Orthographic Modification for Pali-Tai Transcription

Sittichai Panchon

Sirisarn Mueanphothong

Received: March 10, 2020

Revised: July 30, 2020

Accepted: July 30, 2020

Online: December 25, 2020

Abstract

This article proposes a modification to the Tai scripts used to write Pali words in Assam, Northeast India. The oldest Tai alphabets in India had only 17–19 consonants, reflecting the 17–19 consonant sounds in their Tai languages. After Tai peoples were exposed to Pali, their alphabets were expanded so they could represent the 33 consonant sounds in Pali. Thereafter, monks and other writers were able to transcribe and compose Buddhist literature in the Pali language using Tai scripts.

More recently, the Sajjhaya Foundation of Thailand has transcribed the Tipitaka in the Tai Ahom, Tai Phake, and Tai Khamti scripts in order to disseminate Buddhist teachings among the Tai peoples of Assam. They further modified the alphabets and orthographies of the Tai Ahom, Tai Phake, and Tai Khamti scripts in order to better represent the sounds of Pali words.

These modifications included the addition of some new letters in the third Pali consonant column (ga, ja, da, ba), the fourth Pali consonant column (gha, jha, dha, bha), and the cerebral consonant row (ṭa, ṭha, ḍa,

ḍha, ṇa) or “ṭa” group in order to reflect the number of consonant sounds in Pali. Moreover, they use the *mai phaet* symbol to clarify the pronunciation of the final consonant and consonant cluster sounds, a further adjustment to the orthography. Even this revised orthography might lead to confusion, so the researchers propose the additional modification of representing consonant clusters using subscripts—a feature familiar to the Tai of Assam—for greater clarity.

Keywords: Orthography, Tai in India, Modification, Pali

1. บทนำ

กลุ่มชนชาติไทเป็นกลุ่มชนที่มีขนาดใหญ่และแพร่กระจายอยู่ในภาคพื้นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มคนไทเหล่านี้มีอยู่หลายกลุ่ม อีกทั้งยังมีอักษรและภาษาเป็นของตนเอง กลุ่มคนไทที่ได้รับอิทธิพลรูปแบบอักษรมาจากอักษรมอญโบราณ คือ กลุ่มคนไทนอกประเทศไทย ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่รัฐอัสสัมของประเทศอินเดีย รัฐฉานของประเทศเมียนมา มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งทางภาคเหนือของไทย และทางตอนเหนือของประเทศลาวด้วย

เราสามารถแบ่งคนไทกลุ่มนี้ตามอักขรวิธีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้อักษรธรรม ได้แก่ กลุ่มล้านนา ไทลื้อ ไทเขิน ซึ่งใช้อักษรธรรมบันทึกคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนา กลุ่มคนไทที่ใช้อักษรธรรมนี้มีอักษรครบ 33 ตัวตามพยัญชนะวรรคบาลี (รูปอักษรหนึ่งรูปต่อหนึ่งเสียง) จึงทำให้สามารถบันทึกงานเขียนทางพระพุทธศาสนาได้ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มคนไทที่ใช้อักษรไท/กลุ่มฉาน คือ คนไทกลุ่มฉาน คนไทกลุ่มฉานกระจายตัวอยู่ในทางทิศตะวันตกของมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ทางรัฐฉานของประเทศเมียนมา รวมทั้งทางรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย คนไทกลุ่มนี้มีอักษรเป็นของตัวเองแต่มีเพียง 18-20 ตัว ทำให้ไม่เพียงพอต่อการเขียนภาษาบาลีซึ่งมีเสียงพยัญชนะทั้งหมด 33 เสียง (รวมเสียง อ) ดังนั้น เมื่อต้องการจะบันทึกเรื่องราวทางพระพุทธศาสนา คนไทกลุ่มฉานมักจะประสบปัญหาจำนวนอักษรไม่เพียงพอต่อเสียงพยัญชนะ บางครั้งอาจใช้อักษรหนึ่งตัวแทนเสียงพยัญชนะบาลีหลายเสียงที่ฐานกรณ์การเกิดเสียงใกล้เคียงกัน

เมื่อคนไทใหญ่จะเขียนบทสวดภาษาบาลี จึงได้หยิบยืมจากอักษรพม่า และบางครั้งก็ใช้อักษรฉาน หรืออักษรไทใหญ่ เขียนคำศัพท์บาลี (Mong, 2004, p. 230) เมื่อมีการปฏิรูปอักษรไทใหญ่โดยกลุ่มต่างๆ ของไทใหญ่ ทำให้จำนวนรูปอักษรของไทใหญ่เพิ่มขึ้น จนกระทั่งปี ค.ศ. 1960 กลุ่มพระสงฆ์และผู้รู้ชาวไทใหญ่ร่วมมือกันประดิษฐ์อักษรไทใหญ่ให้ครบ 33 ตัว และสระ 8 ตัว เพื่อที่จะสามารถเขียนภาษาบาลีโดยใช้อักษรไทใหญ่ได้ (Mong, 2004, p. 263)

สำหรับกลุ่มไทในอินเดียนั้นก็มีการพัฒนาอักษรและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง แต่การพัฒนาดังกล่าวเป็นเพียงการประดิษฐ์อักษรเพื่อใช้สำหรับการยืมคำในบางกรณีเท่านั้น ดังเช่น กลุ่มไทอาหมแต่เดิมยังใช้อักษรของตนเท่าที่มี แต่เมื่อมีการรับวัฒนธรรมภาษาจากอินเดีย จึงประดิษฐ์อักษรเพิ่มขึ้น (เรณู วิชาศิลป์, 2520, น. 68)

ส่วนไทพ่าเก และไทคำตี้ ในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย เมื่อจะบันทึกพระสูตรก็ใช้อักษรและอักษรวิธีแบบพม่า และเมื่อเป็นคำศัพท์ภาษาบาลีบางทีก็ใช้อักษรของตนเองเขียนแทน ต่อมา Morey (1999) ได้เข้าไปช่วยพัฒนาและปรับปรุงอักษรไทคำตี้โดยปรับจากอักษรพม่ามาใช้ให้ครบเสียงทำให้สามารถเขียนภาษาบาลีได้

ดังได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าอักษรของไทในอินเดียมีการเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอด แต่เป็นการดัดแปลงเพียงภายในกลุ่มของตนเองเท่านั้น

อย่างไรก็ดี ในประเทศไทยเอง ได้มีมูลนิธิการศึกษา เป็นมูลนิธิการตั้งขึ้นเพื่อเป็นกำลังสำคัญสำหรับการสืบทอดพระศาสนา มูลนิธิ ได้จัดโครงการพระไตรปิฎกสากลขึ้น และมีโครงการย่อยเป็นพระไตรปิฎกฉบับ “*อักขระระชาติพันธุ์ไท*” (World Tipiṭaka in Various Tai Scripts)

ในเบื้องต้นโครงการพระไตรปิฎกชาติพันธุ์ไท ได้นำเสนอการเรียงพิมพ์อักษรไทชุดต่าง ๆ ตามต้นฉบับพระไตรปิฎกสากล ฉบับสังฆาเยะ พ.ศ. 2559 ซึ่งมุ่งเน้นการเรียงพิมพ์คูชานนระหว่างอักษรไทชุดต่าง ๆ กับสัทอักษรไทยในปัจจุบันชุดหนึ่ง และอักษรไทกับสัทอักษรโรมันที่เป็นสากลอีกชุดหนึ่ง เหมาะสำหรับชาวไทในรัฐอรุณาจัลประเทศและรัฐอัสสัมผู้ที่คุ้นเคยกับภาษาอังกฤษทำให้สามารถอ่านสัทอักษรโรมันได้โดยง่าย การเรียงพิมพ์ทั้งสองชุดพระไตรปิฎกชาติพันธุ์ไท จึงช่วยให้ง่ายในการศึกษาทั้งการเขียนและการออกเสียงบาลีในพระไตรปิฎกในหมู่ชาวไทย (มูลนิธิการศึกษา, 2562ก, น. (29))

โครงการนี้ถือเป็นการปฏิรูปอักษรและอักษรวิธีของการเขียนภาษาบาลีของกลุ่มคนไทในอินเดีย ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องเสียงและคำศัพท์ของภาษาบาลีอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามการปฏิรูปอักษรวิธีดังกล่าวอาจเกิดความ

คลาดเคลื่อนและทำให้เข้าใจผิดได้ ดังนั้นบทความนี้จะกล่าวถึงลักษณะการดัดแปลงอักษรภาษาไทยในอินเดียที่นำมาใช้เขียนพระไตรปิฎก ภาษาบาลี โดยจะใช้แนวคิดทางด้านอักษรวิธีมาใช้เป็นแนวทางการศึกษา และพยายามชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านอักษรวิธีที่ก่อให้เกิดความสับสน อีกทั้งยังเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้การดัดแปลงอักษรคนไทยในรัฐอัสสัมมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการอนุรักษ์ภาษาของตนเองให้คงอยู่

2. ความแตกต่างระหว่างระบบเสียงในภาษาบาลีและภาษาไทย

2.1 ระบบเสียงในภาษาบาลี

ภาษาบาลีเป็นภาษาในตระกูลอินโด-ยูโรเปียน มีระบบเสียงพยัญชนะที่มีกฎเกณฑ์ และการลำดับพยัญชนะที่ชัดเจน มีเสียงพยัญชนะทั้งหมด 33 เสียง (รวมเสียง อ/ นิคหิต ไปด้วย) ส่วน Warder (2001) จำแนกพยัญชนะออกเป็น 32 เสียง และแยกเสียง อ เป็นนิคหิตต่างหาก แต่โดยทั่วไปแล้วเสียงพยัญชนะทั้งหมดจะแบ่งตามฐานกรณ์การเกิดเสียง สามารถแบ่งเป็นพยัญชนะวรรค และพยัญชนะเศษวรรค ดังตาราง

ตารางที่ 1

พยัญชนะภาษาบาลี

	พยัญชนะวรรค				พยัญชนะเศษวรรค			นิคหิต
	อโหสะ		โหสะ		นาสิก	โหสะ	อโหสะ	
	สถิล	ธนิต	สถิล	ธนิต				
ฐานที่เกิด	1	2	3	4	5			
ลำคอ (กณฐชะ)	ka ก	kha ข	ga ค	gha ฆ	ña ง	ha ห		
เพดาน (तालुञ्च)	ca จ	cha ฉ	ja ช	jha ฌ	ña ญ	ya ย		
ยอดเพดาน (มูทञ्च)	ṭa ฏ	ṭha ฐ	ḍa ฑ	ḍha ฒ	ṇa ณ	ra, ḷa ร, พ	m ม	
ฟัน (ทนต์ञ्च)	ta ต	tha ถ	da ด	dha ธ	na น	la ล	sa ส	
ปาก (โอฏฐञ्च)	pa ป	pha ฝ	ba พ	bha ภ	ma ม	va ว		

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า พยัญชนะวรรคนั้นแบ่งออกเป็น 5 วรรค (แนวนอน) โดยทั่วไปมักเรียกชื่อวรรคตามพยัญชนะสดมภ์ที่ 1 ของแต่ละวรรค คือ

1. พยัญชนะเกิดที่ลำคอ (กณฐชะ) หรือ วรรค ก ได้แก่ ka kha ga gha ña
2. พยัญชนะเกิดที่เพดาน (तालुञ्च) หรือ วรรค จ ได้แก่ ca cha ja jha ña
3. พยัญชนะเกิดที่ยอดเพดาน (มูทञ्च) หรือ วรรค ฏ ได้แก่ ṭa ṭha ḍa

ḍha ṇa

4. พยัญชนะเกิดที่ฟัน (ทนต์ชะ) หรือ วรรค ต ได้แก่ ta tha da dha na
5. พยัญชนะเกิดที่ปาก (โอฏฐชะ) หรือ วรรค ป ได้แก่ pa pha ba bha

ma

ส่วนพยัญชนะเศวรวรรค ได้แก่ ya ra la va sa ha ḷa ṃ (บางตำราได้จัดกลุ่ม อ (m) เป็นเสียงพยัญชนะ (Bomhard, 2012, p. 2))

ส่วนด้านแนวตั้งจะแบ่งพยัญชนะแต่ละวรรคเป็นสัทมภ์ตั้งแต่ 1-5 โดยพยัญชนะสัทมภ์ที่ 1 และ 2 เป็นพยัญชนะอโฆษะ (เสียงไม่ก้อง-voiceless) แบ่งเป็นเสียงสถิต (unaspirated), เสียงธนิต (aspirated) ตามลำดับ ส่วนพยัญชนะสัทมภ์ที่ 3-5 เป็นพยัญชนะโฆษะ (เสียงก้อง-voiced) แบ่งเป็นเสียงสถิต (unaspirated), เสียงธนิต (aspirated), เสียงนาสิก (nasalized) ตามลำดับ

จากจำนวนเสียงพยัญชนะภาษาบาลีข้างต้นจะเห็นว่า a ไม่ปรากฏอยู่ในกลุ่มเสียงพยัญชนะ แต่จะอยู่ในกลุ่มของเสียงสระ เมื่อเทียบกับภาษาไทยแล้วจะพบว่า เสียง อ (?) เป็นเสียงพยัญชนะในภาษาไทยดั้งเดิมที่มีเพิ่มจากภาษาบาลีเนื่องจากเป็นหน่วยเสียงดั้งเดิมของกลุ่มไท (Li, 1977, อ้างถึงใน หม่อมหลวงจรัสวิไล จุฑญโรจน์, 2562, น. 76)

2.2 ระบบเสียงภาษาไทยในอินเดีย

แต่ละกลุ่มไทในอินเดียมีเสียงพยัญชนะที่แตกต่างกัน ไทอาหมมีเสียงพยัญชนะ 20 เสียง ส่วนไทคำตี้ และไทพ่าเกนนั้น มี 18 เสียง (Morey, 2005, p. 180) ซึ่งเสียงที่ไทอาหมมีเพิ่มเข้ามาคือ เสียง da และ dha ดังตาราง

ตารางที่ 2

การเทียบเสียงพยัญชนะของภาษาไทยในอินเดีย

สัทอักษร	ไทอาหม ¹	ไทคำตี้	ไทฟาเก	สัทอักษร	ไทอาหม ¹	ไทคำตี้	ไทฟาเก
k	k	k	k	p	p	p	p
kh	kh	kh	kh	ph	ph	ph	ph
ŋ	ŋ	ŋ	ŋ	m	m	m	m
c	c	c	c	y	y	y	y
ñ	ñ	ñ	ñ	r	r	r	r
d	d			l	l	l	l
dh	dh			w	w	w	w
t	t	t	t	s	s	s	s
th	th	th	th	h	h	h	h
n	n	n	n	ʔ	ʔ	ʔ	ʔ

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า จำนวนเสียงพยัญชนะที่คนไทยในอินเดียมีทุกเสียงเหมือนกันคือ 18 เสียง เมื่อนำมาลำดับพยัญชนะไทตามการลำดับของตารางพยัญชนะบาลีแล้ว ทำให้เห็นว่าจำนวนเสียงพยัญชนะของไทยไม่ครบตามเสียงพยัญชนะบาลี ดัง**ตารางที่ 1** คือ อักษรของไทกลุ่มนี้จะมีรูปอักษรที่ตรงกับเสียงพยัญชนะภาษาบาลี คือ ตรงกับพยัญชนะสดมภ์ที่ 1 (ka, ca, ta, pa) สดมภ์ที่ 2 (kha, tha, pha) สดมภ์ที่ 5 (ña, ña, na, ma) และพยัญชนะเศษวรรค (ya, ra, la, va², sa, ha) รวมทั้งเสียง ʔ ในภาษาไทยถือว่า อ เป็นเสียงพยัญชนะด้วย

¹ เป็นการคาดเดาเสียงที่น่าจะเป็นไปได้ของไทอาหม โดยดูจากรูปตัวเขียนจากเอกสารไทอาหม (Morey, 2005)

² เสียง/ va/ มีฐานการเกิดเสียงใกล้เคียงกับเสียง /wa/ ในภาษาไทย

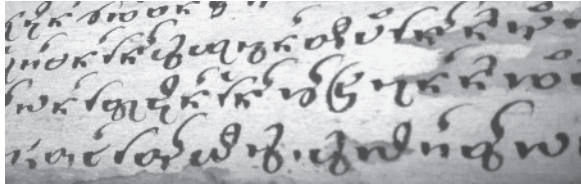
ดังนั้นเมื่อต้องการจะบันทึกเรื่องราวพระพุทธศาสนา จึงทำให้เสียงพยัญชนะในภาษาไทยไม่มีเพียงพอกับการเขียนภาษาบาลี เมื่อเป็นเช่นนั้น คนไทยจึงดัดแปลงรูปอักษรและเพิ่มเสียงภาษาบาลีขึ้นมาเพื่อให้มีจำนวนพยัญชนะที่เพียงพอต่อการบันทึกคำยืม ดังในอักษรไทอาหม (เรณู วิชาศิลป์, 2559, น. 67) เมื่ออาณาจักรอาหมมีการติดต่อกับอินเดีย จึงรับภาษาสันสกฤตเข้ามา และเริ่มพัฒนาตัวอักษรขึ้น มีจำนวน 5 รูป เพื่อแทนเสียงทั้งหมด 5 เสียง คือ ga, gha, dha, bha, jha และไทคำตี้มีการปรับปรุงอักษรของตนเองให้ครบเพื่อเขียนคำยืมเช่นกัน ในช่วงต้นปี ค.ศ. 1990 Chaw Khouk Manpoong และคณะทำงานชาวไทยคำตี้ในรัฐอรุณาจัลประเทศ ได้สร้างอักษรไทคำตี้ขึ้นใหม่ โดยปรับจากรูปแบบอักษรคำตี้เดิม ซึ่งคล้ายกับอักษรอ้ายตอน และฟาเก นอกจากนี้พยัญชนะเสียงก้อง และเสียงก้องมีลมเพิ่ม ประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้เขียนคำยืมภาษาอังกฤษ และภาษาฮัลล์มมิต (Morey, 2005, p. 196)

ส่วนไทฟาเก้นั้นไม่ได้ปรับปรุงรูปอักษรของตนเองเพื่อใช้สำหรับภาษาบาลี เนื่องจากสามารถใช้อักษรพม่าเขียนภาษาบาลีแทน ถึงแม้ว่าอักษรไทในอินเดียจะมีจำนวนรูปอักษรที่น้อยกว่าเสียงพยัญชนะบาลีเกือบครึ่ง แต่ก็สามารถเขียนทดแทนเสียงภาษาบาลีได้ ซึ่งจะกล่าวในหัวข้อถัดไป

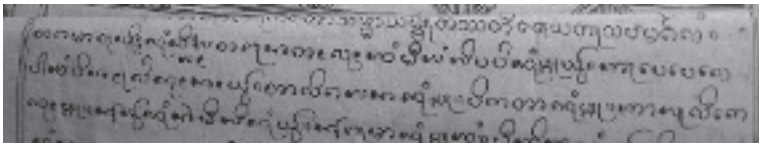
3. อักษรไทดั้งเดิมในอินเดีย

กลุ่มอักษรไทในอินเดีย เป็นอักษรกลุ่มฉานกลุ่มหนึ่งที่มีต้นฐานกลมสันนิษฐานว่าได้รับอิทธิพลจากอักษรมอญ นำมาใช้เพื่อบันทึกเรื่องราวทางศาสนา และเรื่องราวทางโลก กลุ่มไทที่ใช้อักษรกลุ่มนี้ ได้แก่ ไทอาหม ไทฟาเก ไทคำตี้ ฯลฯ

ภาพที่ 1 ตัวเขียนไทอาหม

ภาพที่ 2 ตัวเขียนไทพ่าเก

รูปอักษรของคนไทในอินเดียนั้นก็สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะเช่นกัน เมื่อเสียงพยัญชนะภาษาไทยในอินเดียนั้นส่วนใหญ่มี 18 เสียง ดังนั้นในภาษาไทพ่าเก และไทคำตี้จึงมีรูปอักษรเพียง 18 ตัว (Gogoi, 1989; บรรจบ พันธุเมธา, ม.ป.ป.; วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์, 2551) ส่วนไทอาหมมีรูปอักษร 19 ตัว ซึ่งปรากฏเสียง และรูปอักษรของไทอาหมที่เพิ่มเข้ามาคือ เสียง /d/ (เสียง ด ในภาษาไทย) (เรณู วิชาศิลป์, 2529, น. 1) ดังตาราง

ตารางที่ 3

การเปรียบเทียบรูปอักษรของกลุ่มไทในอินเดีย

เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้	เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้	เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้
ka	က	က	က	kha	က	က	က	ña	န	န	န
ca	စ	စ	စ	sa	ဆ	ဆ	ဆ	ña	န	န	န
ta	တ	တ	တ	tha	ထ	ထ	ထ	na	န	န	န
pa	ပ	ပ	ပ	pha	ဖ	ဖ	ဖ	ma	မ	မ	မ
ya	ယ	ယ	ယ	ra	ရ	ရ	ရ	la	လ	လ	လ
wa	ဝ	ဝ	ဝ	ha	ဟ	ဟ	ဟ	a	အ	အ	အ

อักษรวิธีของกลุ่มนี้ตัวสะกดจะอยู่ด้านหลังพยัญชนะต้น และไม่มีตัวเชิง นอกจากพยัญชนะควบกล้ำ ส่วนรูปสระสามารถวางส่วนหน้า ด้านบนและด้านล่างของพยัญชนะต้น พยัญชนะตัวสะกดจะมีเครื่องหมายสาด หรือไม้แพด (-) กำกับไว้ ดังแผนภาพ

ภาพที่ 3 ภาพแสดงตำแหน่งของพยัญชนะ สระ และเครื่องหมาย

เมื่อประสมคำตำแหน่งสระและพยัญชนะก็จะวางตำแหน่งดังกล่าวตามรูปภาพข้างต้น รวมทั้งตัวสะกดจะตามหลังมาพร้อมเครื่องหมาย “สาด” หรือ “ไม้แพ็ด” (นับจากนี้จะเรียกว่า “ไม้แพ็ด”) อักษรวิธีแบบนี้เหมาะสำหรับการเขียนคำไท อย่างไรก็ตามเมื่อมีอิทธิพลทางด้านพุทธศาสนาเข้ามา จึงจำเป็นต้องใช้อักษรวิธีแบบไทเขียนคำยืมภาษาบาลีด้วย

4. การเขียนคำภาษาบาลีในคนไทยในอินเดีย

การบันทึกภาษาบาลีของคนไทยในอินเดียมักจะใช้รูปอักษรหนึ่งรูปแทนเสียงพยัญชนะหลายเสียง เนื่องจากจำนวนอักษรในภาษาไทยมีอยู่อย่างจำกัด เมื่อเทียบกับเสียงพยัญชนะในภาษาบาลีแล้ว จะพบว่า ภาษาไทดั้งเดิมในอินเดียไม่มีพยัญชนะใสะ ทั้งลิลิตและธนิต (พยัญชนะสดมภ์ที่ 3 และ 4 ในกลุ่มไทอาหม มีการเพิ่มเติมภายหลังเมื่อได้รับอิทธิพลศาสนาพราหมณ์-ฮินดู) นอกจากนี้ยังไม่มีพยัญชนะวรรณ ta ฏ (ta ฏ tha ฐ da ฑ dha ฒ na ณ) ดังนั้นเมื่อต้องการจะเขียนภาษาบาลี คนไทยมักใช้อักษรพม่าเขียนภาษาบาลี และมีอักษรวิธีตัวสะกดตัวตามแบบพม่าดังตัวอย่าง เอกสารตัวเขียนไทพ่าเกที่ขึ้นต้นบทด้วยบทสวด

ภาพที่ 4 ตัวเขียนอักษรพม่า ภาษาบาลี

နဝေဝ တာဝဝ တာဝဝတာ ဘာဝတာ ဝံသာ ဝယျာဉ္ဇာဝာဝိ

(ที่มา: เรื่อง รามะมัง ของไทพ่าเก)

ภาพข้างต้นขึ้นด้วยบทสวดเป็นภาษาบาลี อักษรพม่า ว่า “*นโม ตาสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺสชาติ*” จะเห็นว่า มีการใช้อักษรพม่า เขียนตามแบบอักษรวิธีบาลี คือมีตัวสะกด – ตัวตามซ้อนกัน

นอกจากจะหยิบยืมอักษรพม่ามาเขียนภาษาบาลีแล้ว คนไทยในอินเดีย ก็ยังใช้อักษรและอักษรวิธีของตนเองเขียนบทสวดภาษาบาลีด้วยเช่นกัน ดังตัวอย่างไทคำตี้ และไทพ่าเก เขียนบทสวด “*นโม ตัสสฯ*”

ภาพที่ 5 ตัวเขียนอักษรไทคำดี ภาษาบาลี

นโม ตาสะ ผกวะโต อรหะโต สัมมา
สัมพุทฺธทาสะ ॥

(ที่มา: ลีเก้ไทคำดี ชั้นเหง้า, 2525)

ภาพข้างต้นถ่ายถอดออกมา ได้ว่า “นโม ตาสะ ผกวะโต อรหะโต สัมมา
สัมพุทฺธทาสะ”

ภาพที่ 6 ตัวเขียนอักษรไทพ่าเก ภาษาบาลี

นโม ตาสะ ผกกา ตอ อาลา
หาคอ สัมมา สัมพุทฺธทาสะ

(ที่มา: เรื่อง รามะมั่ง ของไทพ่าเก)

ภาพข้างต้นถ่ายถอดออกมา ได้ว่า “นา มอ ตาสะ ผกกา ตอ อาลา
หาคอ สัมมา สัมพุทฺธทาสะ”

ตัวอย่างทั้งสองภาพเป็นการเขียน “นโม ตสฺส ฯ” ในสำเนียงท้องถิ่น
โดยใช้อักษรของตนเอง จะเห็นว่า มีการใช้เครื่องหมายไม้แพดในตำแหน่งตัวสะกด
ของคำนั้น เช่น คำว่า นมฺม “นโม” (นโม) และ พุทฺธิ “พุท” (พุท) เป็นต้น
มีข้อสังเกตว่า ภาษาบาลีโดยใช้อักษรวิจิไทนั้นจะไม่มีการแยกเสียงสั้น-ยาวของ
สระ อีกทั้งการใช้คำศัพท์ยังไม่ได้คำนึงถึงรูปศัพท์อันหมายรวมถึงวิภัติ และ
ความหมายตามรูปศัพท์ด้วย เช่น

“พุทฺธทาสะ”

พุทธศต

นอกจากนี้ยังปรากฏคำศัพท์ภาษาบาลีในเอกสารตัวเขียน และตัวพิมพ์ของกลุ่มไทในอินเดีย ซึ่งลักษณะการเขียนนั้น ก็จะขึ้นอยู่กับคำศัพท์ หากเสียงของพยัญชนะไทตรงกับเสียงพยัญชนะภาษาบาลี ก็สามารถเขียนพยัญชนะตัวนั้นได้เลย เช่น

๑๓๖๑

“ศาสนา”

ศาสนา

หากในอักษรไทมีเสียงพยัญชนะไม่ตรงกับเสียงพยัญชนะบาลี ก็จะใช้อักษรไทที่มีเสียงพยัญชนะใกล้เคียงกับเสียงพยัญชนะบาลี แทน เช่น

๑๓๖๒

อ่านว่า “เตวา”

ต แทน ท

เทวา

๑๓๖๓

อ่านว่า “ปถมะ สังขายนา”

ข แทน ค

ปฐมสังคายนา

๑๓๖๔

อ่านว่า “เจยยาตุสปปามังกาล”

จ แทน ช / ป แทน พ / ก แทน ค

เจยยาตุ สพพมังคัล

๑๓๖๕

อ่านว่า “อาหันนุนตามี”

ต แทน ท

อะหังวันทามิ

จากตัวอย่างจะเห็นว่า อักษรไทกลุ่มนี้จะใช้พยัญชนะสดมภ์ที่ 1 แทนเสียงพยัญชนะสดมภ์ที่ 1, 3 และพยัญชนะสดมภ์ที่ 2 แทนเสียงพยัญชนะสดมภ์ที่ 2, 4 ดังตารางที่ 1 จะเห็นว่าจำนวนอักษรไทมีรูปไม่ครบคลุมกับเสียงพยัญชนะภาษาบาลี ดังนั้นจึงต้องใช้อักษรตัวเดียวกัน เพื่อแทนเสียงพยัญชนะอีกเสียงหนึ่งที่มี

ฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน กล่าวคือ รูปอักษรในพยัญชนะวรรค ta ต (ta ต tha ถ da ท dha ฐ na น) แทนเสียงพยัญชนะวรรค ta ฏ (ta ฏ tha ฐ da ฑ dha ฒ na ณ) ส่วนพยัญชนะสดมภ์ที่ 3 และ 4 นั้นก็จะใช้พยัญชนะสดมภ์ที่ 1 และ 2 แทน ตามลำดับ ดังตัวอย่าง

เสียง ka คู่กับ เสียง ga	เสียง kha คู่กับ เสียง gha
เสียง ca คู่กับ เสียง ja	เสียง cha คู่กับ เสียง jha
เสียง ta คู่กับ เสียง da	เสียง tha คู่กับ เสียง dha
เสียง pa คู่กับ เสียง ba	เสียง pha คู่กับ เสียง bha

นอกจากนี้พยัญชนะวรรค ta ฏ ก็สามารถใช้อักษร ta ต แทนได้ เพราะเมื่ออ่านออกเสียงจะได้ยินเสียงคล้าย ๆ กัน แต่พิจารณารูปศัพท์แล้วอาจไม่เข้าใจความหมายหรือความหมายคลาดเคลื่อนไป

การเขียนคำศัพท์ภาษาบาลีของคนไทยมักจะเขียนตามเสียงอ่าน และสะกดคำตามความเข้าใจของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงรูปศัพท์ รวมถึงความสั้น-ยาวของเสียงสระด้วย ดังตัวอย่าง

๓๓๓๓๓๓๓๓๓๓	อ่านว่า “อานูโมตานา”	อนุโมทนา
๓๓๓๓	อ่านว่า “สาธุ”	สาธุ
กตสปะ	อ่านว่า “กัตสปะ”	กัตสปะ
ยตสปะ	อ่านว่า “ยัตสปะ”	ยต

ด้วยลักษณะดังกล่าวจึงทำให้คำศัพท์ภาษาบาลีที่เขียนด้วยตัวอักษรของกลุ่มไทดังกล่าวมีความไม่แน่นอน เพราะมีพยัญชนะที่สามารถแทนเสียงพยัญชนะบาลีหลายเสียง อีกทั้งเรื่องความสั้น-ยาวของเสียงสระ ทำให้ไม่สามารถบันทึกรูปศัพท์บาลีที่ถูกต้องตามหลักการได้

5. การดัดแปลงรูปอักษรเพื่อใช้เขียนภาษาบาลี

ตามที่ได้นำเสนอไปแล้วว่า อักษรของกลุ่มไทในอินเดียมีจำนวนอักษร 18-20 ตัว ขณะที่อักษรที่ใช้สำหรับเขียนภาษาบาลีมีมากถึง 33 ตัว จึงทำให้การใช้อักษรไทเพื่อเขียนคำยืมที่มาจากภาษาบาลีนั้นไม่ถูกต้องตามหลักภาษาบาลี ทำให้คนไทยกลุ่มนี้มีการดัดแปลงอักษรขึ้น

สำหรับคนไทยเก่าแก่ และไทคำตี้ เมื่อเขียนคำบาลีหรือบทสวดมักจะหยิบยืมอักษรพม่ามาเขียนแทน เนื่องจากรูปอักษรพม่านั้นมีครบจำนวนวรรณยุกต์และสัทมภ์ตามหลักภาษาบาลี อีกประการหนึ่งคือการเรียนรู้ทางด้านศาสนานี้กลุ่มทั้งสองนี้ต่างก็ได้รับมาจากพม่า จึงไม่แปลกที่จะใช้อักษรวิธีแบบพม่ามาใช้สำหรับบันทึกเรื่องทางศาสนา

อย่างไรก็ดี มูลนิธิสัจฉาณะ (2562ก) ได้จัดทำพระไตรปิฎกนานาชาติหนึ่งโน้นก็มีพระไตรปิฎกซึ่งใช้อักษรไทอาหม ไทพ่าเก และไทคำตี้ และได้มีการปรับอักษรและอักษรวิธีบาลีของคนไทเพื่อให้ยูวชนชาวไทยในปัจจุบันสามารถอ่านอักขระตรงกับเสียงที่ระบุไว้ในไวยากรณ์พระไตรปิฎกได้ มูลนิธิฯ จึงได้ดัดแปลงอักษรและปรับอักษรวิธีของคนไทยกลุ่มนี้เพื่อให้สามารถบันทึกพระไตรปิฎก ภาษาบาลีได้อย่างถูกต้อง โดยมีแนวทางปฏิรูปดังนี้

5.1 การเพิ่มเสียงและรูปอักษรในภาษาไทย

การเพิ่มรูปอักษรก็เพื่อให้เพียงพอกับภาษาบาลี กล่าวคือ เพิ่มอักษรแทนเสียงพยัญชนะเสียงก้อง ทั้งสถิต และธนิต เพื่อให้ครบตามเสียงในภาษาบาลี ดังที่กล่าวไว้แล้วว่า อักษรตามพยัญชนะในสัทมภ์ที่ 3 และ 4 และพยัญชนะวรรณยุกต์

นั้นหายไป ดังนั้นจึงได้มีการดัดแปลงรูปอักษรของไทยแต่ละกลุ่มขึ้น ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

การดัดแปลงรูปอักษรของพยัญชนะสดมภ์ที่ 3 ได้แก่ ga ja da และ ba

พยัญชนะเดิม				พยัญชนะเพิ่ม			
เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้	เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้
ka	ก	ค	ก	ga	ก	ค	ก
ca	ข	ฅ	ฅ	ja	ข	ฅ	ฅ
ta	ด	ด	ด	da	ด	ด	ด
pa	ป	บ	บ	ba	ป	บ	บ

การดัดแปลงรูปอักษรในพยัญชนะสดมภ์ที่ 4 ได้แก่ gha jha dha และ bha

พยัญชนะเดิม				พยัญชนะเพิ่ม			
เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้	เสียง	อาหม	พ่าเก	คำตี้
kha	ก	ค	ค	gha	ก	ค	ค
cha	ข	ฅ	ฅ	jha	ข	ฅ	ฅ
tha	ด	ด	ด	dha	ด	ด	ด
pha	ป	บ	บ	bha	ป	บ	บ

การดัดแปลงพยัญชนะสองสดมภ์นี้ จะพบว่า ไทยพ่าเกและไทยคำตี้ดัดแปลงมาจากพยัญชนะสดมภ์ที่ 1 และ 2 ให้เป็นพยัญชนะสดมภ์ที่ 3 และ 4 ในวรรคเดียวกัน เนื่องจากฐานกรณ์เดียวกัน ส่วนไทยอาหมนั้นพัฒนาขึ้นตั้งแต่ได้รับอิทธิพลด้านภาษาจากอินเดีย เพื่อบันทึกชื่อพระมหากษัตริย์เป็นภาษาบาลี-

สันสกฤต ดังนั้นจึงมีพยัญชนะ ga, gha, jha, dha, bha (เรณู วิชาศิลป์, 2529, น. 67) อยู่ก่อนแล้วที่จะมีการดัดแปลงอักษรในโครงการนี้ ดังนี้

ga	๑	คล้ายอักษรพม่า	ña	๑
gha	๒	ปรับมาจาก	kha	๒
jha	๓	ปรับมาจาก	ya	๓
dha	๔	ปรับมาจาก	tha	๔
bh	๕	ปรับมาจาก	pha	๕

คนไทยอาจดัดแปลงอักษรโดยเพิ่มเส้นล่าง ๒: ใไว้ใต้อักษร เพื่อกำหนดให้เป็นเสียงมีลม (aspirated) ส่วน ๒ (gha) นั้นอาจจะเป็นลักษณะเดียวกับการเพิ่มเส้นล่างกับกลุ่มข้างต้น ส่วน ๑ (ga) นั้นได้รับอิทธิพลทางภาษาจากภายนอกเข้ามาใช้ สำหรับไทพ่าเกและไทคำตี้ก็ใช้หลักการเดียว คือ เพิ่มขมวดที่ปลายเส้นหลัง หรือเส้นหน้าในพยัญชนะเสียงก้อง (voiced)

นอกจากนี้ยังมีการดัดแปลงพยัญชนะวรรณ ๒ ทั้งวรรณ เพื่อให้ครบถ้วนตามเสียงในภาษาบาลี ดังนี้

	ṭa	ta	ṭha	tha	ḍa	da	ḍha	dha	ṇa	na
อาหม	๑	๑	๒	๒	๓	๓	๔	๔	๕	๕
พ่าเก	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑
คำตี้	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑

จากตารางข้างต้นเป็นการเปรียบเทียบพยัญชนะทั้งสองวรรณในแง่อักษรวิธีพบว่า พยัญชนะวรรณ ṭa นั้นเกิดจากจากการนำพยัญชนะวรรณ ta มาเติม จุด ๑ ในวงกลมเพื่อให้เกิดรูปอักษรใหม่แทนเสียงพยัญชนะ และอักษร ๕ (ṇa) เกิดจาก

อีกตัวอย่างหนึ่ง คือคำว่า “สกุยปุตฺโต” (อ่านว่า สะ - กุยะ - ปุ - ต - โต) มีพยัญชนะควบกล้ำ คือ ก (ka) และ ย (ya) ส่วนอักษร ๐ (ta) เพื่อกำหนดให้เป็นพยัญชนะตัวสะกด

อาหม	ฟาเก	คำตี
หทฺทฺทฺทฺทฺทฺทฺ	ยทฺยทฺยทฺยทฺยทฺ	ตทฺตทฺตทฺตทฺ

อย่างไรก็ดี การเขียนตัวควบกล้ำภาษาบาลีนั้น ตามวิธีการเขียนอักษรวิธีแบบพม่าจะเขียนพยัญชนะตัวตามไว้ได้พยัญชนะสะกด เมื่อปรับอักษรวิธีบาลีให้เป็นตามอักษรวิธีไทก็จะเปลี่ยนเป็นการเขียนเครื่องหมาย “ไม้แพด” กำกับไว้บนพยัญชนะตัวสะกด จากตัวอย่างข้างต้น

เมื่อพิจารณาอักษรวิธีบาลีของไทยแบบใหม่จะเห็นว่ามีความแตกต่างจากอักษรวิธีที่ชาวไทคั้นเคยมา เนื่องจากพยัญชนะตัวสะกดในอักษรกลุ่มไทมีเพียงแค่ 9 ตัวเท่านั้น แต่ในพยัญชนะตัวสะกดในภาษาบาลีมีมากกว่านั้น

นอกจากนี้การใช้เครื่องหมายสาด หรือ ไม้แพดนั้นยังมีความลักลั่นของอักษรวิธีอยู่ กล่าวคือ ไม่สามารถทราบได้ว่า อักษรที่มีเครื่องหมายไม้แพดอยู่ด้านบนจะทำหน้าที่เป็นพยัญชนะตัวสะกดหรือ ทำหน้าที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำ ถึงแม้ว่าจะเขียนอธิบายกฎไว้เรียบร้อยแล้ว ดังภาพ แต่เครื่องหมายไม้แพดยังใช้รูปเดิม ไม่สามารถแบ่งแยกหน้าที่กันอย่างชัดเจน

พหัพพัต/๓๗

ลภทฺลลพฺพทฺตฺตฺ

ลภทฺลลพฺพทฺตฺตฺ

สาขยปุตโต

สามารถอ่านได้สองแบบ เช่นกัน คือ

แบบที่ 1 สะ กุยะ ปุต โต

เครื่องหมายไม้แพดทำให้ ก เป็นพยัญชนะควบกล้ำ

แบบที่ 2 สกุ ยะ ปุต โต

เครื่องหมายไม้แพดทำให้ ก เป็นพยัญชนะสะกด

นอกจากนี้ยังได้มีการปรับอักษรควบกล้ำ ร ว โดยการเขียนเครื่องหมายไม้แพดไว้บนพยัญชนะตัวแรกและตามด้วยอักษรควบ ดังตัวอย่าง

ธฺลภทฺลลพฺพทฺตฺตฺ

ภทฺลลพฺพทฺตฺตฺ

|บรา ษณะ|

|ขเว สะ|

จากตัวอย่างจะเห็นว่า การใช้เครื่องหมายไม้แพดค่อนข้างแปลกไปจากอักษรวิธีไทที่คนไทรู้จัก จึงทำให้คนไทไม่สามารถอ่านได้ทันที จำเป็นต้องเรียนรู้เสียก่อน อย่างไรก็ตามก็อักษรควบเหล่านี้คนไทในอดีตเคยมีการใช้รูปควบ ร ย ว อยู่แล้วเนื่องจากปรากฏเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (Morey, 2005, pp. 169, 176, 187-188) ดังนี้

อักษรไทอาหมมีพยัญชนะควบกล้ำ ร อยู่ คือ kr, khr, tr, wr, phr, mr, sr (เรณู วิชาศิลป์, 2529, น. 68) ดังตัวอย่าง

kr	kh	tr	wr	phr	mr	sr
๓	๓	๓	๓	๓	๓	๓
	๓			๓	๓	
				๓	๓	

อักษรไทพ่าเก มีพยัญชนะควบกล้ำมากถึง 14 รูป (ปรับจาก บรรจบ พันธุเมธา, ม.ป.ป., น. 5)

กย	ky	กข	khy	กต	ty	กป	py
กย	phy	กม	my				
กต	kl	กข	khl	กต	tl	กป	pl
กต	phr	กข	kw	กข	khw	กข	phw

ส่วนไทคำตี้ ก็มีพยัญชนะควบกล้ำเป็นจำนวนมาก (ดึกไทคำตี้ ชั้นเหง้า, 2525, น. 7)

๓	phr	๓	tr	๓	sr		
กย	ky	กข	khy	กต	cy	กต	ty
กย	sy	กต	thy	กข	ny	กป	py
กย	phr	กข	my	กต	ly	กต	wy
กข	hy						

ดังได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า อักษรวิธีแบบไทยมีอักษรที่ควบอยู่ คือ ร ล ว ย โดยจะเขียนในรูปของตัวเชิงไว้ได้พยัญชนะหลัก หากใช้อักษรวิธีข้างต้นมาเข้ากับภาษาบาลี ก็จะทำให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น เช่น

เสฏฺฐา

สฤฎยา

ตฺรา

ตรา

ปฺยนิ

ปฺยนิ

มฺริต

มฺริต

การดัดแปลงอักษรวิธีเพื่อเขียนภาษาบาลีแบบใหม่ดังกล่าวข้างต้น อาจทำให้ผู้อ่านซึ่งเป็นคนไทยเอง เกิดความสับสนในการใช้เครื่องหมายไม้แพด ดังนั้น ผู้เขียนจึงอยากเสนอควรปรับอักษรวิธีบางประการเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนระหว่างพยัญชนะสะกด และพยัญชนะควบล้ำ คือ การใช้เครื่องหมายไม้แพดนั้น อาจจะใช้กำกับพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดเท่านั้น ส่วนพยัญชนะควบล้ำควรนำตัวที่ควบมาเขียนไว้ด้านล่างของพยัญชนะหลัก เนื่องจากเป็นอักษรวิธีเดิมของไทยที่คนไทยคุ้นเคยอยู่แล้ว ดังตัวอย่าง

ลลลลลลลลลล	(ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล)	ควรจะเขียนเป็น	ลลลลลลลลลล
ลลลลลลลลลล	(ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล)	ควรจะเขียนเป็น	ลลลลลลลลลล
ลลลลลลลลลล	(ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล)	ควรจะเขียนเป็น	ลลลลลลลลลล
ลลลลลลลลลล	(ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล-ล)	ควรจะเขียนเป็น	ลลลลลลลลลล

เมื่อเทียบกับอักษรวิธีไทยที่ใช้เขียนภาษาบาลี จะใช้พินทุ (◌̣) เขียนไว้ใต้พยัญชนะควบล้ำ และพยัญชนะสะกด แต่เดิมใช้ไม้วัณมการ (◌̣) กำกับพยัญชนะสะกด และไม้ยามักการ (◌̣) กำกับพยัญชนะควบล้ำ ซึ่งมีการแยกหน้าที่ของพยัญชนะอย่างชัดเจน ดังนั้น ถ้าเทียบการใช้เครื่องหมาย “ไม้แพด” กับ พินทุ (◌̣) พบว่ามีปัญหาลักษณะเช่นเดียวกันกับการใช้ไม้แพด (อ่านเพิ่มเติม

ใน “ข้อด้อยของพินทุบอด”, จดหมายเหตุการณ์เข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช, ม.ป.ป.)
ดังได้กล่าวข้างต้น

6. บทสรุป

การดัดแปลงอักษรไทนั้นมีการพัฒนาและประดิษฐ์มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากชนชาติไทไม่ได้ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่มีการติดต่อสัมพันธ์กับชาติพันธุ์แวดล้อม ทำให้เกิดการหยิบยืมภาษาอื่นเข้ามาในภาษาของตนเอง และเกิดการปรับให้ทันสมัยอยู่ตลอด การประดิษฐ์อักษรครั้งนี้มีคุณประโยชน์ต่อการพระพุทธศาสนาของกลุ่มคนไทเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นการเผยแพร่องค์ความรู้ทางพุทธศาสนาและสร้างความเข้าใจทางด้านภาษาบาลีในกลุ่มคนไท อย่างไรก็ตามการนำนวัตกรรมด้านภาษามาใช้นั้น โดยเฉพาะอักษรและอักษรวิธีใหม่ จำเป็นต้องมีการเรียนการสอนให้กับคนรุ่นใหม่ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับอักษรและอักษรวิธีแบบใหม่ด้วย

เอกสารอ้างอิง

- จดหมายเหตุการเข้าเฝ้าสมเด็จพระสังฆราช. (ม.ป.ป.). สืบค้น 25 เมษายน 2563
จาก <https://www.sajjhaya.org/node/153>
- จรัลวิไล จุญโรจน์, หม่อมหลวง. (2562). ลำดับของรูปพยัญชนะในภาษาไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 39(5): 66–85.
- บรรจบ พันธุเมธา. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมพม่า-ไทย-อังกฤษ*. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- มูลนิธิสังฆาเย. (2562ก). *พระไตรปิฎกสากล ฉบับสังฆาเย ชุดอักษรระโตคำดี - ปาฬี*.
- มูลนิธิสังฆาเย. (2562ข). *พระไตรปิฎกสากล ฉบับสังฆาเย ชุดอักษรระโตอาหม - ปาฬี*.
- มูลนิธิสังฆาเย. (2562ค). *พระไตรปิฎกสากล ฉบับสังฆาเย ชุดอักษรระโตพม่า - ปาฬี*.
- เรณู วิชาศิลป์. (2529). *ระบบการเขียนของไทยอาหม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เรณู วิชาศิลป์. (2530). *อักษรไทยอาหม*. *วารสารประวัติศาสตร์*, 9, 91–120.
- เรื่อง รามะมั่ง ของไทพม่า* (เอกสารอักษรไทพม่า วัตน้ำพม่า รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย) *ลี้กไทคำดี ขึ้นเหง้า*. (2525). ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. (2551). ภาษาไทในรัฐอัสสัม อินเดีย. *ภาษาและภาษาศาสตร์*, 26(2), 39–59.
- Bomhard, A. R. (2012). *An Introductory grammar of the Pali language*.
Charleston, SC: Charleston Buddhist Fellowship.
- Gogoi, L. (1989). *The Tai Khamtis of the North-East*. New Delhi, India: Omsons.
- Mong, S. K. (2004). *The history and development of the Shan scripts*.
Chiang Mai, Thailand: Silkworm.
- Morey, S. (1999). *Tai Phake Primer*. Dibrugarh, India: Triograph Offset.
- Morey, S. (2005). *The Tai languages of Assam: A grammar and texts*.
Canberra, Australia: Research School of Pacific and Asian Studies.
- Warder, A. K. (2001). *Introduction to Pali*. Oxford, England: Pali Text Society.